

2-TOM, 2-SON

**OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA O'QUV MASHG'ULOTLARINI
ZAMONAVIY TASHKIL ETISHDA IJTIMOIIY TARMOQLARNING O'RNI**

Djurayev Botir Abdusalyamovich

Samarqand davlat tibbiyot universiteti o'qituvchisi

e-mail: djbotir2017@gmail.com

Oliy o'quv yurtlarida o'quv faoliyatini zamonaviy tashkil etishda bulutli texnologiyalar o'quv jarayonining ajralmas qismiga aylandi. Ular o'qituvchilar va talabalar o'rtasida samarali ma'lumot almashish va hamkorlik qilish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi, o'quv va tadqiqot materiallaridan foydalanishni soddalashtiradi.

Bulutli texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalliklaridan biri bu butun dunyo bo'ylab o'quv materiallarini taqdim etish imkoniyatidir. Talabalar ma'ruzalar, darsliklar, maqolalar va boshqa materiallardan, qaerda bo'lishidan qat'i nazar, osongina foydalanishlari mumkin. Bu, ayniqsa, talabalar darslarga shaxsan qatnasha olmasalar, masofaviy ta'lim uchun foydalidir. Bundan tashqari, bulutli texnologiyalar talabalarga real vaqtda loyihalar ustida ishlash va boshqa jamoa a'zolari bilan materiallarni almashish imkonini beradi. Bu faol hamkorlik va fikr almashishga yordam beradi, bu esa o'z navbatida ta'lim jarayonining sifati va samaradorligini oshiradi.

Ta'limda bulutli texnologiyalarning yana bir afzalligi - test sinovlarini tashkil etish va talabalar ishini tekshirishni soddalashtirishdir. O'qituvchilar onlayn testlar va topshiriqlarni yaratishlari va keyin ularning natijalarini avtomatik ravishda tekshirishlari mumkin. Bu o'qituvchilarning qog'ozlarni qo'lda tekshirishga sarflagan vaqt va kuchini tejashga yordam beradi. Shuni ham ta'kidlash joizki, bulutli texnologiyalardan foydalanish kompyuter texnikasi va dasturiy ta'minotini sotib olish va ularga xizmat ko'rsatish xarajatlarini kamaytirish imkonini beradi. Bulutli xizmatlar odatda arzonroq narxga ega, chunki ular ijara yoki obuna asosida mavjud. Bundan tashqari, ta'lim muassasalari server uskunalarini saqlash va saqlash xarajatlaridan qochishlari mumkin.

Shu bilan birga, bulutli texnologiyalardan foydalanish bilan bog'liq bir qator muammolar va xavflarni ham hisobga olish kerak. Bularga barqaror bo'lmagan Internet ulanishlari, ma'lumotlarning yo'qolishi va axborot xavfsizligi tahdidlari kiradi. Talabalar va o'qituvchilar ushbu muammolardan xabardor bo'lishlari va ma'lumotlarini himoya qilish choralarini ko'rishlari kerak.

Umuman olganda, oliy ta'lim muassasalarida o'quv faoliyatini zamonaviy tashkil etishda bulutli texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifati va qulayligiga ijobiy ta'sir

2-TOM, 2-SON

ko'rsatmoqda. Ular axborot almashinuvi, hamkorlik va o'quv jarayonini tashkil etishni yaxshilashga yordam beradi. Biroq, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar va xavflarni hisobga olish va tegishli himoya choralarini ishlab chiqish kerak.

O'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishning quyidagi ijobiy tomonlarini ajratib ko'rsatish mumkin:

1. Diqqatni talabalarga qaratish. Deyarli har bir talaba kundalik hayotda u yoki bu tarzda ijtimoiy tarmoqdan ko'ngilochar yoki muloqot maqsadlarida foydalanadi va endi u ta'lim uchun ham ishlatilishi mumkin.

2. Tez va qulay funkcionallik. Ijtimoiy tarmoqlarda bor talabalar va o'qituvchilarga istalgan formatdagi xabarlar va hujjatlarni tezda almashish imkonini beruvchi to'liq va ishonchli vositalar to'plami.

3. Arzon. Ko'pgina ta'lim muassasalari aloqani tashkil qilish, shuningdek, ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va saqlash uchun qimmat dasturiy ta'minotni sotib olishga qodir emas. Ijtimoiy tarmoqlar buning uchun mutlaqo bepul asosda barcha imkoniyatlarni taqdim etadi, bu ayniqsa moliyaviy keskin tanqislik sharoitida juda muhimdir. Shuningdek, o'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish sarf materiallarini (qog'oz, bo'yoq va boshqalarni) tejash imkonini beradi, chunki ko'p hollarda materialni qog'ozga o'tkazish kerak emas.

4. Muloqot jarayonida ishtirok etish. Foydalanish ta'lim maqsadlaridagi ijtimoiy tarmoq, yoshlar muloqot ko'nikmalarini egallaydi, shuningdek, ma'lumotlarni tezkor qidirish, qayta ishlash va tahlil qilishni o'rganadi. Shuni ham ta'kidlash mumkinki, uyatchan o'quvchilar omma oldida nutq so'zlashdan qo'rqib, darsda o'zini yomon ko'rsatib, ijtimoiy tarmoqlar orqali muloqot qilishda o'zlarini qulay his qiladilar va faol ishtirokchilarga aylanadilar.

ta'lim jarayoni.

5. Ta'lim jarayoniga doimiy ravishda jalb qilish.

Ta'limda ijtimoiy tarmoqdan foydalanish u yoki bu sabablarga ko'ra sinf topshirig'iga bormagan o'quvchilarga o'quv jarayonini tark etmaslik, balki topshiriqlarni olish va bajarish uchun kursdosh talabalar va o'qituvchilar bilan masofadan muloqot qilish imkonini beradi. real vaqtda.

6. Talabalarining ijodiy faollik darajasini oshirish.

O'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlardan foydalanib, talabalar endi nafaqat ma'lumotlarning iste'molchisi, balki uni yaratuvchisi hamdir.

7. Ta'lim jarayonining uzluksizligi. Ijtimoiy tarmoqlar o'qituvchilar va talabalar o'rtasida har bir kishi uchun qulay vaqtda onlayn rejimda doimiy muloqot qilish imkonini

2-TOM, 2-SON

beradi. Agar ta'lim muassasasida o'qituvchilar va talabalar asosan jadvalga muvofiq darslar paytida yoki maslahat soatlarida kesishsa, ijtimoiy tarmoqda buni har kuni qilish mumkin.

8. O'qituvchilarning muloqot tajribasini takomillashtirish. Ijtimoiy tarmoqlardan o'z ishlarida foydalanib, nafaqat o'quvchilar, balki o'qituvchilar ham o'zlarining muloqot ko'nikmalarini oshirib, nafaqat sinfda o'quvchilar bilan muloqot qilishni o'rganadilar. Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlar orqali muloqot o'qituvchilarga o'quvchilarni nafaqat yuzi va ismi bilan yaxshiroq o'rganish va eslab qolish, balki har birining xarakterini, individual xususiyatlari va qiziqishlarini tushunishga imkon beradi, bu ham ularning o'zaro ta'siri natijalariga foydali ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlardagi muloqot jarayoni o'qituvchilarga o'quvchilarga ko'proq bo'ysunmasdan ochiqroq va ijtimoiy jihatdan qulay bo'lishga imkon beradi.

9. Keng foydalanish. Tarmoqda to'plangan barcha ta'lim ma'lumotlari talabalar va o'qituvchilar uchun istalgan vaqtda va istalgan joyda Internetga kirish uchun ochiq.

10. Texnik imkoniyatlarni kengaytirish. Ta'lim muassasalarining moliyaviy yordami ko'pincha darslarda ko'rgazmali materiallarni namoyish etishga imkon bermaydi. Ijtimoiy tarmoqlarning funkcionalligi o'qituvchilarga o'quvchilarni darsdan oldin yoki keyin elektron shaklda ushbu materiallar bilan tanishtirish imkonini beradi.

11. Mashq vaqtini oshirish. Ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish darsni odatdagi formatdan tashqari olib borish, uning muhokamasini darsdan tashqarida davom ettirish va shu bilan talabaning faol o'rganish vaqtini oshirish imkonini beradi.

12. Shuni ta'kidlash mumkinki, ijtimoiy tarmoqlardan ta'lim maqsadlarida foydalanish tufayli ularni faqat ko'ngilochar va norasmiy vositalar sifatidagi g'oya o'zgarmoqda.

Biroq, ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish ma'lum kamchiliklardan xoli emas, ular orasida:

- 1) o'quv jarayonini kerakli darajada tashkil etish va saqlashning murakkabligi;
- 2) Ijtimoiy tarmoqlarda ko'ngilochar xarakterdagi juda ko'p miqdordagi begona kontentning mavjudligi va axborot va aloqa oqimining qizg'inligi;
- 3) Internetga qaramlik va kompyuter va gadjetlarga bog'lanish;
- 4) o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholashning odatiy mezonlari doirasida o'quvchilarning ishini baholashda o'qituvchilar uchun qiyinchilik;
- 5) talabalar va o'qituvchilar o'rtasida bevosita aloqaning yo'qligi;
- 6) netiket me'yorlari va qoidalariga e'tibor bermaslik;

2-TOM, 2-SON

7) o'z-o'zini tashkil etishning past darajasi va ish va bo'sh vaqtni oqilona taqsimlashning zaif ko'nikmalari.

Oliy o'quv yurtlarida o'quv faoliyatini zamonaviy tarzda tashkil etishda ijtimoiy tarmoqlar muhim o'rin tutadi. Mana ularning ba'zi xususiyatlari:

1. Muloqot va ma'lumot almashish: Talabalar va o'qituvchilar muloqot qilish, savollar berish, materiallar va ma'lumotlarni almashish uchun ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishlari mumkin. Bu ta'lim jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi aloqani yaxshilashga, zarur ma'lumotlarga kirishni soddalashtirishga va o'quv jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

2. Virtual o'quv guruhlarini yaratish: Ijtimoiy tarmoqlar o'quvchilar va o'qituvchilar materiallar, topshiriqlar almashishlari va o'quv mavzularini muhokama qilishlari mumkin bo'lgan virtual guruhlar yaratish imkonini beradi. Bu masofaviy ta'lim uchun yoki talabalar ma'ruza yoki seminarlarga qatnasha olmaganda qulaydir.

3. Hamkorlik va loyihalar: Ijtimoiy tarmoqlar yordamida talabalar loyihalar ustida hamkorlik qilishlari va birgalikda ishlashlari mumkin. Ular fikr almashishlari, tafsilotlarni muhokama qilishlari va umumiy ishga hissa qo'shishlari mumkin. Bu jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish va jamoaviy ta'limni rag'batlantirish imkonini beradi.

4. Fikr-mulohaza va baholash: Talabalar ijtimoiy tarmoqlar orqali o'qituvchilar va tengdoshlaridan fikr-mulohazalarini olishlari mumkin. Ular o'z ishlarini nashr etishlari, savollar berishlari va maslahat olishlari mumkin. Bu ularga o'zlarining muvaffaqiyatlari va zaif tomonlari haqida qimmatli ma'lumotlarga ega bo'lishlari va ko'nikma va malakalarini rivojlantirishlariga yordam beradi.

5. Axborotni tarqatish: Ijtimoiy tarmoqlar oliy ta'lim muassasalari tomonidan takliflar va tadbirlar to'g'risidagi ma'lumotlarni tarqatish uchun foydalanishi mumkin. Ular talabalar va o'qituvchilarga so'nggi yangiliklar va yangilanishlar, bo'lajak voqealar yoki jadval o'zgarishlari haqida bildirishnomalarni taqdim etishlari mumkin.

Albatta, ijtimoiy tarmoqlar Internet orqali o'rganishning yagona vositasi bo'la olmaydi, lekin ularning mahalliy mutaxassislar orasida ta'lim imkoniyatlari, G'arbnikidan farqli o'laroq, juda kam baholanadi. Ijtimoiy tarmoqlarning o'quv jarayoni uchun vosita sifatidagi ahamiyati noo'rin pasaymoqda. Ko'pgina o'qituvchilar ijtimoiy tarmoqlarni shunchaki ko'ngilochar manba va "vaqt qotili" sifatida ko'rib, ularga nafrat va shubha bilan munosabatda bo'lishadi. Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoqlar ta'limning antagonisti sifatida qaraladi, bu faqat o'quvchilarni o'quv jarayonidan chalg'itadi va shuning uchun ulardan foydalanish qabul qilinishi mumkin emas.

2-TOM, 2-SON

Biroq, xorijiy didaktik tajriba shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy tarmoqlardan o'quv jamoasi ishini tashkil etish va uzluksiz ta'lim va o'z-o'zini tarbiyalash, individual va jamoaviy maslahatlashuvlar o'tkazish uchun muvaffaqiyatli foydalanish mumkin, bu faqat talabalarning intellektual va ijodiy salohiyatini oshiradi, shuningdek, o'quvchilarning intellektual salohiyatini oshiradi. guruhning hissiy muhiti.

Amalda ta'lim sohasi imkoniyatlardan unumli foydalanmoqda

Internet nafaqat talabalarga ma'lumot etkazish, balki boshqa sifat darajasida muloqot qilish imkonini beradi. Internetning jadal rivojlanishi natijasida yuzaga kelgan "madaniyat shoki" yoki "kelajakdagi zarba" E. Toffler iborasi bilan aytganda, birinchi yozuvning ixtiro qilinishi va rivojlanishi bilan birga kelgan madaniyat asoslarining zarbalari bilan keng qiyoslanadi. matbaa va, nihoyat, televizor. Bundan tashqari, o'nlab va yuzlab millionlab odamlar Internet vositachiligidagi faoliyat bilan shug'ullanayotganiga ko'zimizni yummasligimiz kerak.

Shunday qilib, ijtimoiy tarmoqlar oliy ta'lim muassasalarida o'quv faoliyatini zamonaviy tashkil etish, muloqot, axborot almashish, hamkorlik va qayta aloqani takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ular o'quv jarayonini yanada qulay, samarali va interaktiv qilishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Бодак, А.И. Использование облачных технологий при формировании электронных образовательных ресурсов [Текст] / А.И. Бодак // Ученые записки университета имени П.Ф.Лесгафта. — 2015. — № 1-2 (121-122). — С. 25-30.
2. Ванина, Л. Децентрализованные образовательные онлайн-контенты на облачных платформах [Текст] / Л. Ванина // Технологии обучения и непрерывного образования. — 2020. — Том 29. — № 6. — С. 47-55.
3. Васильева, А.С. Использование облачных технологий в образовательном процессе высшей школы [Текст] / А.С. Васильева, С.А. Клиновский // Администрирование сети Интернет. — 2018. — № 10(156). — С. 27-29.
4. Газизов, Т.Н. Эффективность использования облачных технологий в учебном процессе [Текст] / Т.Н. Газизов // Информационные и управляющие системы на транспорте. — 2018. — № 1(57). — С. 19-21.
5. Кабашкин, А.Н. Особенности использования облачных технологий в процессе обучения и преподавания [Текст] / А.Н. Кабашкин, А.С. Кабашкина, О.В. Казакова // Информатика и образование. — 2017. — № 1(313). — С. 82-86.
6. Эрназаров, А. Э., & Аброров, Д. (2023). ГЛОБАЛЛАШУВ ДАВРИДА АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИ МАСАЛАСИ ВА ТАЛАБАЛАРДА ИЖТИМОЙИЙ

2-TOM, 2-SON

ТАРМОҚЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ МАДАНИЯТИНИ
ШАКЛЛАНТИРИШ. ЖУРНАЛ ИННОВАЦИИ В ЭКОНОМИКЕ, 6(3).

7. Ergashevich, E. A. (2023). USE OF SOCIAL NETWORKS AS NEW EDUCATIONAL TECHNOLOGIES. International Journal of Pedagogics, 3(12), 210-213.

8. Ernazarov, A., & Jolanov, H. (2023). TA'LIM JARAYONIDA IJTIMOIIY TARMOQLARNING QOLLANILISHI: IJOBIY VA SALBIY TOMONLARI. Наука и технология в современном мире, 2(23), 59-62.

9. Ergashevich, E. A. (2023). USE OF SOCIAL NETWORKS IN THE EDUCATIONAL PROCESS. JOURNAL OF ECONOMY, TOURISM AND SERVICE, 2(11), 41-44.

